

[Holger Eriksen.]

som anført i betænkningen, at staten til ca. 3 pct. har kunnet optage lån på 10 år, kan man naturligvis ikke forlange 4 pct. af lån på indtil 15 år, d. v. s. i visse tilfælde måske under 10 år og i hvert fald meget sjældent over de 10 år. Det vil være i afgjort strid med den vedtagelse, der i sin tid fandt sted i skatteudvalget, og vi må derfor tage afstand fra disse bemærkninger.

Udvalget med undtagelse af retsforbundet anbefaler lovforslaget til vedtagelse.

Aksel Larsen: Som omtalt ved første behandling er det kommunistiske parti modstander af, at lovforslaget ophøjes til lov i den foreliggende skikkelse. Vi kan ganske vist ikke have noget imod udlån til de i lovforslagets § 2 omtalte formål, forudsat at lånene ydes til en lav rente, hvilket dels må kunne billiggøre produktionen, dels må kunne medvirke til at sænke den almindelige rentefod eller i det mindste modvirke dens stigning. I overensstemmelse med dette synspunkt agter vi at stemme imod det forenede konservative mindretals forslag om at forhøje rentesatsen for lån fra 3½ pct. til 4 pct.

Denne del af lovforslaget er imidlertid ikke det væsentlige. Størst betydning har bestemmelsen om, at foreløbig ca. 640 mill. kr., senere endnu mere, skal bringes ud af verden ved at anvendes som afbetaling på Tysklands krigsgæld til Danmark eller, som det så pænt hedder, til afskrivning på statens reguleringskonto i Danmarks Nationalbank. Vi mener, at det ikke vel vil stemme overens med de løfter om levevilkårenes forbedring, som de forenede Marshallpartier så gavmildt strøede om sig med, da de overfor befolkningen skulle begrunde deres godkendelse af Marshallplanen, men at den eneste ansvarlige anvendelse af disse penge ville være at stille dem til statens rådighed til investering på boligbyggeriets overordentlig vigtige område og iøvrigt til beskæftigelsesforanstaltninger. Vi har derfor stillet ændringsforslag til lovforslagets § 1, stk. 3, gående ud på, at efter at der er disponeret over de nævnte 200 mill. kr. til udlån til erhvervsformål og 10 mill. kr. til rådighed for det færøske hjemmestyre, skal resten af det pr. 30. juni 1950 på specialkontoen i Danmarks Nationalbank indestående beløb overføres ikke til afskrivning på den tyske reguleringskonto, men til en særlig konto betegnet „konto for boligbyggeri og beskæftigelsesforanstaltninger“ i Danmarks Nationalbank.

I et ændringsforslag til § 4 foreslår vi endvidere, at renter og afdrag på lån ydet til de omtalte erhvervsformål, efterhånden

som de indgår, ligeledes skal overføres til særkontoen for boligbyggeri og beskæftigelsesforanstaltninger i Danmarks Nationalbank.

Efter finansministeriets beregning vil det i første omgang, nemlig pr. 30. juni 1950, blive ca. 640 mill. kr., der således stilles til statens rådighed på den af os foreslåede særkonto.

Ved vort ændringsforslag nr. 3 foreslås indsat en ny paragraf, i henhold til hvilken de beløb, som overføres til denne særkonto, skal anvendes af regeringen i samråd med rigsdagen — det kan ske ved lov eller på anden måde — til finansiering og billiggørelse af boligbyggeri, herunder til sanering af usunde bykvarterer, samt iøvrigt til beskæftigelsesforanstaltninger.

Enhver ved, at dette vil være en god anvendelse af beløbene, og at der vil være god brug for dem til dette formål. Boligsituationen i Danmark er i dag lige så alvorlig som ved Danmarks befrielse, måske alvorligere. Der kræves en alvorlig ekstraordinær indsats for i en overskuelig tid at hjælpe blot en del, og det er i ordets sandeste forstand en national opgave, en samfundsopgave at gøre det. De sørgelige erfaringer fra de sidste 5 års boligbyggeri viser, at det ikke vil være nok at bygge beboelseshuse i et sådant tempo og omfang, at der i løbet af et år kan blive boliger til alle. Det er lige så nødvendigt at drage omsorg for, at disse boliger ikke bliver for dyre at bebo, og at huslejen holdes nede på et niveau, der ligger betydeligt under niveauet for boligbyggeri i de sidste år. Derfor foreslår vi pengene anvendt ikke blot til investering i boligbyggeri, men også til dets billiggørelse eller med andre ord til nedbringelse af huslejen til et rimeligt niveau, så de, der trænger til en bolig, kan få råd til at bebo den. Jeg tænker her ikke blot på det kommende byggeri, men også på de allerede fuldførte lejligheder; og at tanken må føres ud i livet på en sådan måde, at usund spekulation ikke kommer til at lukrere derved eller redde sig ud af en klemme, den har bragt sig i, turde være selvfølgelig.

Til forbedring af boligsituationen hører også sanering af usunde bykvarterer. Vi har dem i alle landets større byer, i størst omfang naturligvis i hovedstaden. Vesterbro i København er et monument, nej, det er en skamstøtte over asocialt og sundhedsfarligt boligbyggeri, men også andre steder i hovedstaden finder vi boligkvarterer, der bekræfter den brutale sandhed, at man lige så vel kan slå et menneske ihjel med en dårlig bolig som med en økse. Der opførtes ved første